

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OKRUŽNI SUD U BANJA LUCI
Broj: 11 0 U 035907 24 U
Dana, 18.06.2024. godine

Okružni sud u Banjaluci, sudija Sanja Stefanović, kao sudija pojedinac, uz učešće Dragane Popović kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Udruženja za borbu protiv korupcije „Transparency International u BiH“, Ulica Krfska 64e, Banja Luka, koje zastupa Srđan Blagovčanin, u svojstvu zakonskog zastupnika (u daljem tekstu: tužilac) protiv obavještenja Komisije za koncesije, broj 01-66/24 od 16.01.2024. godine, (u daljem tekstu: tuženi), u predmetu slobode pristupa informacijama, dana 18.06.2024. godine, donio je

PRESUDU

Tužba se odbija kao neosnovana.

Odbija se zahtjev tužioca da mu tuženi nadoknadi troškove taksi u upravnom sporu.

Obrazloženje

Osporenim aktom, potvrđeno je da je tužiocu odobren pristup informacijama na način da ga se poziva da izvrši uvid u spis, uz mogućnost umnožavanja, u prostorijama Komisije bilo kojeg radnog dana, u periodu od 10:00 do 12:00 časova, uz prethodnu najavu dva dana ranije.

Blagovremeno podnesenom tužbom, tužilac pobija osporeni akt iz svih razloga propisanih članom 10. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), kako to proizlazi iz navoda tužbe. U tužbi navodi da je, pozivajući se na odredbe Zakona o slobodi pristupa informacijama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 20/01), obratio se tuženom tražeći informacije koje su pod kontrolom tog javnog organa, a koje se odnose na koncesiju za istraživanje i eksploataciju mrkog uglja na lokacijama Maslovare i Hrvaćani, Opština Kotor Varoš. Postupajući po zahtjevu, tuženi je donio odluku kojom je odobrio uvid u tražene informacije, ali samo u prostorijama Komisije, postupajući suprotno odredbama člana 14. Zakona o slobodi pristupa informacijama. Omogućavanje pristupa samo lično u prostorijama tuženog, faktički je odbijanje slobodnog pristupa. Po stavu tužioca, tuženi koji je javni organ, nastupajući sa pozicije autoriteta, sam sebi daje za pravo da određuje način pristupa informacijama, iako je zakonodavac predvidio da tražilac informacija sebi određuje koji mu je način pristupa najjednostavniji, što je i logično. Tužilac dalje navodi razloge, zbog kojih je način odobravanja pristupa informacija, nezakonit, pa citira odredbu člana 14, te odredbu člana 4. Zakona o slobodi pristupa informacijama, ističući da ako tuženi već postavlja ograničenja i omogućava isključivo lični uvid, javni organ bi to morao obrazložiti, a ne se samo tek tako paušalno pozivati na članove Zakona, pri tome pogrešno primjenjujući i tumačeći zakon. Ovakva praksa zauzeta je i od suda Bosne i Hercegovine, kao i od Vrhovnog suda Republike Srpske, a tužilac navodi i praksu Okružnog suda u Banja Luci, pa predlaže da sud tužbu uvaži, osporeni akt poništi, te naloži da se tužiocu omogući slobodan pristup informacijama u cijelosti, na način da mu se informacije

dostave na poštansku adresu, u skladu sa zakonom, te da obaveže tuženog da snosi troškove upravnog spora u vidu takse na tužbu i presudu.

Tuženi je, na zahtjev suda, dostavio spis predmetne upravne stvari i odgovor na tužbu, u kojem navodi da je članom 14. Zakona o slobodi pristupa informacijama propisano da se podnosiocu zahtjeva omogućava lični pristup informacijama u prostorijama organa, što podrazumijeva i mogućnost umnožavanja i prilaganje kopije tražene informacije, uz obavezu podnosioca zahtjeva da snosi troškove umnožavanja na način određen zakonom. Tuženom nije jasno zbog čega tužilac nije izvršio uvid u spis, te preuzeo kopije traženih dokumenata, jer se radi o najjednostavnijem i najekonomičnijem načinu pristupa informacijama, shodno članu 2. Zakona o slobodi pristupa informacijama. Sjedište tužioca i tuženog je u istom mjestu, a sam uvid u spis tuženi ne smatra komplikovanim, na način kako ga tužilac opisuje u tužbi. Kako nisu povrijeđena nikakva prava tužioca, predlaže da sud tužbu odbije kao neosnovanu, te ističe i stav Vrhovnog suda Republike Srpske, iskazan u presudi tog suda broj 11 0 U 025301 20 Uvp od 18.12.2021. godine. Predlaže da sud tužbu odbije kao neosnovanu.

Iz stanja spisa proizlazi da se tužilac, dana 18.11.2023. godine, obratio tuženom sa zahtjevom za slobodan pristup informacijama, te je tražio da mu tuženi na adresu Krfska 64e u Banja Luci, dostavi kopiju koncesionog ugovora za predmet „Istraživanje i eksploatacija mrkog uglja“ (lokacija Maslovare i Hrvaćati), opština Kotor Varoš, zaključenog 06.05.2009. godine i prenesenog 12.10.2012. godine, te kopiju rješenja kojim je data saglasnost za ustupanje Ugovora o koncesiji 2012. godine, kao i kopiju Ugovora o ustupanju ugovora o koncesiji. Obavještenjem od 30.11.2023. godine, Komisija je od Ministarstva energetike i rudarstva Republike Srpske zatražila saglasnost za dostavu informacija, te je isti dan zatražila saglasnost i od „ECO POWER“ d.o.o. Kotor Varoš, kao jedne od ugovornih strana.

Odgovor na zahtjev tužiocu je prosljeđen pod brojem 01-1605/23 i u ovom odgovoru, Komisija je obavijestila tužioca da, u skladu sa članom 14. Zakona o slobodi pristupa informacijama, može doći u prostorije Komisije dana 15.12.2023. godine, u terminu od 8:30 do 10:00 časova, a radi vršenja uvida u traženi akt pod tačkom 2. zahtjeva, kao i mogućnost preuzimanja istog. Žalbu tužioca tuženi je obavještenjem faktički odbio, ističući da je tužiocu nesporno odobren uvid u tražene informacije, a dostava dokumentacije putem pošte, nije propisana kao zakonska obaveza bilo kojim članom Zakon o slobodi pristupa informacijama. Član 14. Zakona, je propisao mogućnost za pristup informacijama u prostorijama organa, što podrazumijeva i mogućnost umnožavanja i prilaganje kopije tražene informacije, uz obavezu podnosioca zahtjeva da snosi troškove umnožavanja na način određen Zakonom. Po stavu tuženog, ovo je najjednostavniji i najekonomičniji način pristupa informacijama. Tuženi žalbu tužioca ocjenjuje kao bespredmetnu, jer u skladu sa odredbama člana 14. stav 3. i 4. Zakona, podnosilac zahtjeva ima pravo na žalbu samo u slučaju kada se odbije pristup informacijama, što ovdje nije slučaj, jer je isti odobren. Zbog toga tuženi navodi, da tužilac može pristupiti informacijama u prostorijama organa u periodu od 10:00 do 12:00 časova svakog radnog dana.

Razmotrivši tužbu i osporeni akt po odredbi člana 30. ZUS-a i cjelokupne spise predmetne upravne stvari, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Odredba člana 3. stav 2. tačka d) Zakona o slobodi pristupa informacijama (Službeni glasnik RS broj: 20/01, u daljem tekstu: ZOSPI), propisuje da je „javni organ“ pravno lice koje je u vlasništvu ili koje kontroliše javni organ (izvršni, zakonodavni,

pravosudni, organ koji obavlja javnu funkciju, a imenovan je ili ustanovljen u skladu sa zakonom i bilo koji drugi upravni organ, prema članu 2. tačka a) do d), a stavom 3. istog člana, propisano je da „kontrola“ znači ili raspolaganje informacijama ili kontrola pristupa informacijama, dok je stavom 5. propisano da je „nadležan javni organ“, javni organ koji ima kontrolu nad traženom informacijom, a to je javni organ koji je sačinio informaciju ili za koga je sačinjena informacija. Ako se javni organ koji je sačinio informaciju ili za koga je sačinjena informacija, ne može utvrditi, onda je nadležan onaj organ čija je funkcija najbliža traženoj informaciji.

Nadalje, odredba člana 14. stav 2. ZOSPI, propisuje da ako se odobri pristup informaciji bilo delimičnoj ili cijeloj informaciji, nadležni javni organ dopisom o tome obavještava podnosioca zahtjeva, pa se tako dopisom: a) obavještava podnosilac zahtjeva o mogućnosti ličnog pristupa informacijama u prostorijama nadležnog javnog organa i b) obavještava podnosilac zahtjeva o mogućnostima umnožavanja, procenjenim troškovima umnožavanja, te da se umnožavanje podnosiocu zahtjeva obezbjeđuje nakon izvršene uplate. Kada je umnožavanje informacije veoma složeno ili dugotrajno, umnožavanje se obezbjeđuje podnosiocu zahtjeva u vrijeme koje je prihvatljivo i za podnosioca zahtjeva i za nadležan javni organ; i/ili prilaže kopija tražene informacije kada se ona obezbjeđuje besplatno u smislu člana 16. ovog zakona.

Valja istaći, da je odredbom člana 4. Zakona o slobodi pristupa informacijama (Službeni glasnik RS broj: 20/01, u daljem tekstu: ZOSPI), propisano da svako fizičko i pravno lice ima pravo pristupa informacijama pod kontrolom javnog organa radi promocije transparentnosti i odgovornosti tih organa u skladu sa javnim interesom, s tim što ovo pravo pristupa podliježe samo formalnim radnjama i ograničenjima, kako je to utvrđeno odredbama člana 6, 7. i 8. navedenog zakona, a odredbom člana 9. istog zakona, propisano je da će u donošenju odluke, da li je objavljivanje informacija opravdano javnim interesom, nadležni javni organ razmotriti okolnosti, kao što su (ali nisu ograničene), svako nepoštovanje zakonske obaveze, postojanje bilo kakvog prestupa, sudsku pogrešku, zloupotrebu vlasti ili nemar u obavljanju službene dužnosti, neovlašćeno korištenje javnih fonodava ili opasnost po zdravlje ili bezbjednost pojedinaca, javnosti ili okoline, dok je u odredbi člana 10. ZOSPI, propisano da ako je deo traženih informacija utvrđen kao izuzetak, nadležni javni organ će izdvojiti takav deo i objaviti ostatak informacija, osim ako zbog ovog razdvajanja informacije nisu postale nerazumljive.

Znači, ZOSPI garantuje pristup svim informacijama koje su u posjedu javnog organa, jer je cilj tog zakona da se ustanovi da informacije koje su pod kontrolom javnog organa, predstavljaju javno dobro i da javni pristup informacijama promoviše veću transparentnost i odgovornost javnih organa, što je neophodno za demokratski proces, s napomenom da pristup informacijama može biti ograničen, ali samo na način kako je to propisao Zakon o slobodi pristupa informacijama. Dakle, svako fizičko i pravno lice, u smislu člana 4. ZOSPI, ima pravo pristupa informacijama koje su pod kontrolom javnog organa, dok svaki javni organ ima odgovarajuću obavezu da objavi takve informacije, pri čemu ovo pravo pristupa podliježe samo formalnim radnjama i ograničenjima utvrđeno ovim zakonom, tako da se u smislu odredbe člana 25. stav 4. Zakona o slobodi pristupa informacijama, njime ne mogu ograničavati prava i obaveze koje propisuje Zakon o slobodi pristupa informacijama.

Među stranama je sporan način pristupa traženim informacijama, s obzirom da je organ tuženog udovoljio zahtjevu tužioca, upućujući ga na koji način može ostvariti pristup traženim informacijama, a što je u suprotnosti sa zahtjevom tužioca, koji je tražio da mu se tražene informacije dostave na adresu Krfska 64 e u Banjaluci.

Nesporno je tužiocu omogućen pristup traženim informacijama na način kako to propisuje član 14. stav 2. ZOSPI, u vezi sa članom 16. istog zakona. Naime, tuženi

je obavijestio tužioca da traženi pristup informacijama može ostvariti u sjedištu tuženog, svaki radni dan u periodu od 10:00 do 12:00 uz prethodnu najavu najmanje dva dana ranije. Pri tome treba ukazati da je sjedište tužioca, kao i tuženog, u Banjaluci, tako da nema bilo kakvih troškova za pristup traženim informacijama, što je bitan element prilikom ocjene zakonitosti ovakvog načina odobravanja pristupa informacijama. Zakon ni u jednom članu ne propisuje obavezu organa da postupa isključivo po traženju stranke, prilikom odobravanja uvida, nego mu u članu 14. zakona daje pravo da pristup informacijama odobri u svojim prostorijama, što je i učinjeno.

Shodno navedenom, prigovori tužioca ukazuju se bez osnova, a osporeni akt pravilan i zakonit, pa je ovu tužbu valjalo odbiti kao neosnovanu, a na osnovu ovlaštenja iz člana 31. stav 1. i 2. ZUS.

Zapisničar
Dragana Popović

Sudija
Sanja Stefanović

